

Udskriftsdato: 13. december 2025

KEN nr 9127 af 02/03/2021 (Gældende)

Ankestyrelsens principmeddelelse 3-21 om sygedagpenge - § 56-aftale - varigt nedsat arbejdsevne

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 20-17021

Ankestyrelsens principmeddelelse 3-21 om sygedagpenge - § 56-aftale - varigt nedsat arbejdsevne

Principmeddelelsen fastslår

Når en lønmodtagers sygdomsrisiko er væsentlig forøget på grund af en langvarig eller kronisk lidelse, kan der indgås en aftale mellem arbejdsgiveren og lønmodtageren. Aftalen giver arbejdsgiveren ret til refusion i arbejdsgiverperioden med et beløb svarende til de sygedagpenge, som lønmodtageren har ret til fra arbejdsgiveren, dog højest ugemaksimum. Aftalen skal godkendes af kommunen.

Aftale efter sygedagpengelovens § 56, stk. 2, nr. 1, kan godkendes, når:

- der er tale om en kronisk eller langvarig lidelse,
- lidelsen i væsentligt omfang forøger pågældendes fraværsrisiko og
- det skønnes, at pågældende vil have mindst 10 sygedage inden for 1 år på grund af lidelsen.

Bestemmelsen har dermed tre betingelser, som alle skal være opfyldt, for at der kan godkendes en aftale.

Efter § 56, stk. 4, kan fornyelse af aftalen ikke godkendes, når lønmodtagerens fravær på grund af lidelsen i det seneste år ikke har medført mindst ti fraværsdage, medmindre der ved aftalens udløb er sket væsentlige ændringer i lønmodtagerens arbejdsmæssige eller helbredsmæssige forhold.

Denne principmeddelelse behandler spørgsmålet om, hvornår en lidelse har en sådan karakter, at den ikke er omfattet af anvendelsesområdet for sygedagpengelovens § 56.

Kronisk eller langvarig lidelse

Når kommunen skal vurdere, om aftalen skal godkendes, indhentes der normalt en lægeerklæring fra lønmodtagerens læge (LÆ 225).

Af erklæringen skal fremgå, om lidelsen kan betegnes som kronisk eller langvarig. Lægen skal angive, om sygdommen skønnes at forøge fraværsrisikoen i væsentligt omfang, og om den forøgede fraværsrisiko forventes at være varig eller tidsbegrænset.

Lægen skal i den forbindelse lægge vægt på lidelsens art, sammenholdt med arbejdets karakter.

Det er sædvanligvis på baggrund af den indhentede lægeerklæring, at kommunen træffer sin afgørelse.

Væsentligt forøget fraværsrisiko på grund af lidelsen

Fraværssrisikoen er væsentligt forøget, når lægen skønner, at pågældende vil have mindst 10 fraværsdage inden for 1 år på grund af lidelsen.

Øget fraværssrisiko eller varigt nedsat arbejdsevne?

Efter bestemmelsens ordlyd kan der indgås aftale, når fraværssrisikoen er væsentligt forøget på grund af en langvarig eller kronisk lidelse. Heri ligger, at lidelsen giver en risiko for sygefravær. Det indebærer, at der ikke kan indgås aftale som kompensation for en varigt nedsat arbejdsevne.

Vurderingen af, om der kan indgås en § 56-aftale, foretages i forhold til den aktuelle beskæftigelse. Vurderingen af, om arbejdsevnen er varigt nedsat, skal derfor også foretages i forhold til den aktuelle beskæftigelse. I den konkrete vurdering af, om arbejdsevnen kan anses for varigt nedsat, kan indgå,

- om borger kan bestride sit aktuelle arbejde uden nedsættelse af arbejdstiden,
- om nedsættelsen er begrænset til en bestemt periode, herunder har en afslutningsdato, og
- om der er behandlingsmuligheder, som kan forbedre arbejdsevnen.

Endvidere kan indgå

- det hidtidige antal sygedage,
- antal sygeperioder,
- fordelingen af sygeperioderne,
- om der har været længerevarende perioder uden sygefravær, og
- om der foreligger særlige forhold, som har medvirket til det høje fravær.

Særlige forhold er fx, hvis borger har gennemgået en operation med efterfølgende restitution eller rekreation.

Det er ikke en betingelse for at anse arbejdsevnen for varigt nedsat, at der er et fast mønster i sygefraværet, ligesom der ikke behøver at være en eller flere faste sygedage om ugen. Det kan være tilstrækkeligt, at sygefraværet har et vist omfang. Dog kan fx to længere sygeperioder i løbet af det seneste år ikke i sig selv begrunde, at arbejdsevnen må anses for varigt nedsat. Det gennemsnitlige sygefravær om ugen siger heller ikke i sig selv noget om, hvorvidt arbejdsevnen kan anses for varigt nedsat.

Det betyder, at en borger, der normalt arbejder 37 timer ugentligt, men har haft et betydeligt fravær på grund af en operation, kan få godkendt en § 56-aftale. Dog forudsat, at borgers fraværssrisiko fortsat er forøget efter operationen som følge af en langvarig eller kronisk lidelse.

Det betyder også, at en borger med en varigt nedsat arbejdsevne kan få godkendt en aftale i forhold til den nedsatte arbejdsevne. En borger, der fx kun kan arbejde 30 timer ugentligt, kan derfor få godkendt en aftale i forhold til ansættelsen på 30 timer, men kan ikke få godkendt en aftale som kompensation for de sidste 7 timer, som er forskellen mellem fuld arbejdstid og omfanget af pågældendes arbejdsevne.

De konkrete sager

I sag nr. 1 havde borger ikke ret til at få en fornyelse af § 56-aftalen godkendt. Der havde i det seneste år været et regelmæssigt sygefravær af et sådant omfang, at borgers arbejdsevne måtte anses for varigt nedsat.

I sag nr. 2 blev sagen hjemvist til kommunen til fornyet behandling.

Borger lider af psoriasisgigt og havde i det seneste år gennemgået tre operationer med relation til lidelsen. Kommunen havde afslået at godkende en fornyelse af § 56-aftalen under henvisning til antallet af sygedage. I sagen var ingen nærmere oplysninger om, hvornår borger var blevet opereret, eller hvor mange sygedage der relaterede sig til operationerne. Det fremgik heller ikke, hvilken betydning operationerne ville have for borgers arbejdsevne fremover.

Kommunen havde dermed ikke tilstrækkelige oplysninger til at vurdere, om borgers arbejdsevne var varigt nedsat.

Baggrund for at behandle sagerne principielt

Ankestyrelsen har behandlet to sager principielt. Det har vi gjort for at fastslå, at der ikke kan indgås eller ske fornyelse af en § 56-aftale, når arbejdsevnen må anses for varigt nedsat, samt beskrive, hvilke momenter der kan indgå i vurderingen af, hvornår arbejdsevnen må anses for varigt nedsat. En § 56-aftale kan ikke indgås eller bruges til kompensation for en varigt nedsat arbejdsevne.

Reglerne

Love og bekendtgørelser

Lov om sygedagpenge (*sygedagpengeloven*), senest bekendtgjort i lovebekendtgørelse nr. 223 af 12. februar 2021.

- § 56, stk. 1, om aftale om sygedagpengerefusion.
- § 56, stk. 2, nr. 1, om aftale ved langvarig eller kronisk lidelse.
- § 56, stk. 4, om fornyelse af aftalen.

Praksis

Der er ingen principmeddelelser om problemstillingen.

Vejledninger

Vejledning om sygedagpenge, nr. 9300 af 25. juni 2008:

- Pkt. 56.4. om aftalens gyldighed.

De konkrete afgørelser

Sag nr. 1, j.nr. 20-17021

Du har klaget over X Kommunes afgørelse om afslag på godkendelse af fornyelse af § 56-aftale. X Kommune afgjorde sagen den 6. marts 2020.

Resultatet er:

- Du havde ikke ret til at få fornyelsen af din § 56-aftale godkendt.

Det betyder, at vi stadfæster kommunens afgørelse, da vi er kommet frem til samme resultat.

Begrundelse for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderer, at du lider af en kronisk lidelse, som medfører, at din arbejdsevne er varigt nedsat. En § 56-aftale kan ikke godkendes som kompensation for en varigt nedsat arbejdsevne.

Hvad er afgørende for sagen

Du lider af hovedpine efter hovedtraume i forbindelse med færdselsuheld. Du har gener dagligt, og ved voldsomme anfald kan du ikke bestride dit arbejde som lastbilchauffør. Du har derfor haft en § 56-aftale siden den 7. februar 2017. Aftalen blev den 19. marts 2018 fornyet til og med den 6. februar 2020.

Vi lægger vægt på, at lidelsen efter de lægelige oplysninger i sagen er kronisk, og at behandling ikke hidtil har haft nogen væsentlig effekt.

Vi lægger også vægt på, at du i det seneste år har haft i alt 102 sygedage fordelt over 22 sygeperioder med 1-11 sygefraværsdage. I 2019 har du haft sygefraværsdage i 34 af ugerne. Kun i april måned har der ikke været sygefravær, og i juli måned har der været to sygefraværsdage.

Vi vurderer derfor, at der er tale om et fravær af et sådant omfang, at din arbejdsevne må anses for varigt nedsat.

En § 56-aftale kan blandt andet indgås, hvis lønmodtageren har en væsentligt forøget sygdomsrisiko på grund af en langvarig eller kronisk lidelse. Heri ligger, at lidelsen giver en risiko for sygefravær.

Hvis der derimod er tale om, at lønmodtageren på grund af lidelsen ikke er i stand til at arbejde på fuld tid, er der ikke tale om en øget risiko for fravær, men at lønmodtagerens arbejdsevne er nedsat. Det kan være midlertidigt eller varigt. En § 56-aftale kan ikke bruges ved en varig nedsættelse af arbejdsevnen. Det fremgår også af sygedagpengevejledningen fra 2008, pkt. 56.4.

Vi bemærker, at det anførte i vejledningen alene er et eksempel på, hvornår arbejdssevnen kan anses for varigt nedsat. Det er dermed ikke et krav, at der er tale om en eller flere faste sygedagpenge om ugen.

Vi bemærker også, at det gennemsnitlige sygefravær pr. uge ikke giver et retvisende billede af din arbejdssevne. Det gælder f.eks., hvis der kun har været få men længerevarende sygeperioder.

Om reglerne

Efter reglerne kan en arbejdsgiver ved aftale med en lønmodtager opnå ret til at få refusion fra kommunen med et beløb, der svarer til de sygedagpenge, som lønmodtageren har ret til fra arbejdsgiveren i de første 30 kalenderdage af sygefraværet.

Aftale kan indgås, når lønmodtagerens sygdomsrisiko er væsentligt forøget på grund af en langvarig eller kronisk lidelse, og fraværet på grund af lidelsen skønnes at medføre mindst ti fraværskdage inden for et år.

Aftalen kan indgås for to år ad gangen og vedrører kun fravær på grund af den lidelse, der er omfattet af aftalen. Aftalen kan ikke fornyes, når lønmodtagerens fravær på grund af lidelsen i det seneste år ikke har medført mindst ti fraværskdage, medmindre der ved aftalens udløb er sket væsentlige ændringer i lønmodtagerens arbejdsmæssige eller helbredsmæssige forhold.

Mødebehandling

Sagen er behandlet på møde. På mødet stemmer deltagerne om resultatet. Der er enighed om afgørelsen.

Sag nr. 2, j.nr. 20-46692

Du har klaget over X Kommunes afgørelse om § 56-aftale. X Kommune afgjorde sagen den 20. juli 2020.

Resultatet er:

- Kommunen skal behandle din sag igen.

Det betyder, at vi hjemviser sagen til ny behandling og afgørelse i kommunen. Hjemvisningen af sagen betyder, at den påklagede afgørelse er ugyldig.

Kommunen skal ikke udbetale sygedagpengerefusion, indtil der er truffet en gyldig afgørelse.

Begrundelse for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsens beskæftigelsesudvalg vurderer, at kommunen ikke havde et tilstrækkeligt grundlag til at fastslå, at du lider af en kronisk sygdom, som varigt nedsætter din arbejdssevne.

Kommunen havde derfor heller ikke et tilstrækkeligt grundlag til at fastslå, at den mellem dig og din arbejdsgiver indgåede aftale om fornyelse af § 56-aftalen ikke kunne godkendes.

Hvad er afgørende for sagen

Vi lægger vægt på, at du lider af psoriasisgigt, og at lidelsen efter det oplyste er kronisk. Du har derfor haft en § 56-aftale, som udløb den 28. maj 2020.

Vi lægger også vægt på, at du i løbet af det seneste år har haft en del fravær i forbindelse med tre operationer i skulder og knæ med indsættelse af proteser. Efter det oplyste var operationerne relaterede til din psoriasisgigt.

Kommunen har dog ikke undersøgt nærmere, hvilken betydning operationerne har for din psoriasisgigt, dit sygefravær fremover og dine muligheder for at bestride dit hidtidige arbejde.

Der var på denne baggrund ikke dokumentation for en langvarig eller kronisk lidelse af en sådan sværhedsgrad, at det må antages at din arbejdssevne er varigt nedsat.

Kommunen skal indhente lægelige oplysninger, om din risiko for fremover at blive syg på grund af psoriasislidelsen og dine muligheder for at bestride dit hidtidige arbejde. Kommunen skal også indhente nærmere oplysninger om, hvorvidt din KOL-lidelse har betydning for din arbejdssevne.

Kommunen skal derefter igen tage stilling til, om en fornyelse af § 56-aftalen kan godkendes.

Om reglerne

Efter reglerne kan en arbejdsgiver ved aftale med en lønmodtager opnå ret til at få refusion fra kommunen med et beløb, der svarer til de sygedagpenge, som lønmodtageren har ret til fra arbejdsgiveren i de første 30 kalenderdage af sygefraværet.

Aftale kan indgås, når lønmodtagerens sygdomsrisiko er væsentligt forøget på grund af en langvarig eller kronisk lidelse, og fraværet på grund af lidelsen skønnes at medføre mindst ti fraværsdage inden for et år.

Aftalen kan indgås for to år ad gangen og vedrører kun fravær på grund af den lidelse, der er omfattet af aftalen. Aftalen kan ikke fornyes, når lønmodtagerens fravær på grund af lidelsen i det seneste år ikke har medført mindst ti fraværsdage, medmindre der ved aftalens udløb er sket væsentlige ændringer i lønmodtagerens arbejdsmæssige eller helbredsmæssige forhold.

Efter reglerne skal kommunen sikre sig, at en sag er tilstrækkeligt oplyst, før der træffes afgørelse.

Mødebehandling

Sagen er behandlet på møde. På mødet stemmer deltagerne om resultatet. Der er enighed om afgørelsen.